

Opis bibliograficzny: Natalia LL, *Śnienie*, „Fotografia”, 1979, nr 1, s. 20

Uwagi: tekst nieedytowany

Słowa kluczowe: percepcja, konceptualizm, metajęzyk, fotografia intuicyjna

Tekst:

Nadrzędność procesu myślowego nad procesem percepcji wizualnej jest fikcją, której należy — w sztuce — zdecydowanie się przeciwstawiać. Aparat wizualnego postrzegania (oko i mózg) stanowi nierozdzielłą całość, nie możemy bowiem patrzeć bezmyślnie. Proces percepcji jest procesem całościowym i jako taki może być rozpatrywany holistycznie.

Założenie to skłania mnie do stwierdzenia, że sztuka wymaga w obecnej chwili korekty wyobraźniowej, intuicyjnej, gdyż skanonizowany proces metajęzykowy nie obejmuje rzeczywistości w całej jej komplikacji i całym jej bogactwie. Konceptualizm wyczyścił starannie okulary, załóżmy je teraz na nos, aby przy ich pomocy zobaczyć świat. Postuluję więc sztukę, która realizowana będzie środkami zobiektywizowanymi, jako lepiej przystającymi do naszej struktury zmysłowej, lecz środki te zostaną ściśle podporządkowane intuicji artystycznej. Poznanie intelektualne jest bowiem właściwe nauce, której następny element powstaje w oparciu o starannie udowodniony i opisany element poprzedni.

Sztuka jest konstrukcją, w której możliwe są operacje paralogiczne, gdyż ma ona tę genialną cechę, iż buduje się w oparciu o poznanie intuicyjne. Fotografia intuicyjna, której przykłady zamieszczam obok, jest więc zobiektywizowanym zapisem intuicji, wglądem w irracjonalny świat samoświadomości sztuki. Intuicyjność sztuki wydaje się jej podstawową cechą, odróżniającą ją od innych form aktywności człowieka. Jeśli chcemy wykazać, że sztuka nie uległa powszechnemu trendowi dehumanizacji — należy wprowadzić ją na wyższy stopień uświadomionej intuicji, która będzie poprzedzała gramatyczne i skanonizowane rozbiory.

Naturalne ograniczenia sztuki nie stanowią, że poznanie przez sztukę jest mniej wartościowe niż poznanie naukowe. Sztuka jako bliższa całej psychologicznej konstrukcji człowieka jest jak gdyby wewnętrznie sprzeczna, tak jak sprzeczny jest sam w sobie człowiek. Sprzeczności te świadczą jednak o jego skomplikowaniu, które to komplikacje są motorem jego przemian i

rozwoju. Fotografia intuicyjna pokazuje też wewnętrzną sprzeczność między nauką a sztuką, których teleologiczne cele są zupełnie różne.